

Европейски икономически и социален комитет

ССМІ/107
Културният и
творческият сектор като
източник на растеж и
работни места

Брюксел, 17 април 2013 г.

СТАНОВИЩЕ

на

Европейския икономически и социален комитет

тносно

„Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета,
Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите:

Утвърждаване на културния и творческия сектор
като източник на растеж и работни места в ЕС“

COM(2012) 537 final

Докладчик: г-н Pezzini

Съдокладчик: г-н Konstantinou

На 19 декември 2012 г. Европейската комисия реши, в съответствие с член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз, да се консултира с Европейския икономически и социален комитет относно:

„Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите – Утвърждаване на културния и творческия сектор като източник на растеж и работни места в ЕС“

COM(2012) 537 final.

Консултативната комисия по индустриални промени (ССМІ), на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 12 март 2013 г.

На 489-ата си пленарна сесия, проведена на 17 и 18 април 2013 г. (заседание от 17 април 2013 г.), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 175 гласа „за“, 2 гласа „против“ и 3 гласа „въздържал се“.

*

* *

1. **Заклучения и препоръки**

1.1 Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) е убеден, че **културата и творчеството** представляват за Европа:

- **крайъгълния камък на основните ценности на идентичността на ЕС** и на неговия модел на социална пазарна икономика;
- **печеливша комбинация по отношение на качествено икономическо и социално развитие, и развитие на производството** на местно, регионално, национално и европейско равнище;
- **основни елементи на сравнително предимство на европейската добавена стойност** в проектирането, разработването, производството и потреблението на материални и нематериални блага;
- **ключов фактор, даващ възможност за конкурентоспособност, който засяга всички икономически и социални сектори;**
- **богат източник с висок потенциал** за повече и по-добри работни места;
- **престижна и оригинална международна „визитна картичка“** на ЕС по света.

1.2 **ЕИСК смята**, че предвид нарастващото значение на ролята на културния и творчески сектор (КТС) в развитието на европейската икономика и неговото отражение в международен план, **е необходима стратегия в средносрочен и дългосрочен план**, насочена към осигуряване на:

- стабилно и последователно **социално измерение** на КТС, което да е в състояние да предефинира и разшири съществуващите професионални умения, да осигури справедливи условия на труд и да насърчи неизползвания потенциал, в подходяща регулаторна рамка на ЕС, което може:
  - да освободи целия творчески потенциал за създаване на работни места в културния и творческия сектор и да гарантира качествена заетост в рамка за защита на основните права;
  - да предефинира и разшири съществуващите професионални умения;
  - да намали административната и бюрократична тежест за МСП, микропредприятията и самостоятелно заетите лица;
  - да подпомогне, посредством мерки за обучение и преквалификация и в условия на прозрачно предоставяне на информация и консултиране на работниците, процесите на реорганизация и реструктуриране, при пълно зачитане на правата и достойнството на хората;
  - да насърчи провеждането на структуриран и координиран диалог за културния и творческия сектор в неговата цялост на европейско, на национално равнище и на равнището на предприятията;
  - да определи подходяща регулаторна рамка на ЕС, която може да гарантира културно многообразие, предлагашо широк избор, да намали административната тежест, да улесни мобилността в рамките на ЕС и в международен план;

- **технологично измерение с добавена творческа стойност**, което може да защитава правата върху интелектуалната собственост на вътрешния пазар, но също така, и най-вече в международен план; да насърчава търсенето на нови технологии и иновативни приложения на продукти и процеси; да подкрепя категорично новите процеси и новите цифрови възможности с европейска марка за качество; да гарантира развитието на вериги на стойността чрез общи мрежи и системи за разпределение;

- **измерение на териториален диалог с гражданското общество**, като чрез това измерение: към КТС могат да се прилагат схеми за структуриран диалог на европейско, национално и териториално равнище; насърчава се развитието на културния и творческия сектор, необходими за подема и благоустрояването на териториите, за нейните изявени творчески таланти, за интелектуалните професии и заетостта;

- **международно измерение на творческа и културна Европа** съгласно международните ангажименти, поети в рамките на Конвенцията на ЮНЕСКО за културното многообразие, в състояние да изтъкне нови бизнес модели, където дизайнът да е част от стойността на веригата и всички участници да бъдат в състояние да дадат добавена стойност на продукти и процеси, които да могат да бъдат определени като върхови европейски постижения на световните пазари; измерение, което да защитава техните произведения срещу пиратството и фалшифицирането чрез гъвкави, достъпни и ефективни инструменти;
  - **финансово измерение и измерение за достъп до кредитиране**, което да е в състояние да подкрепя инициативите на сектора на вътрешния и международния пазар – включително и с данъчни облекчения, данъчни кредити и чрез премахване на двойното данъчно облагане – и да осигури инструменти, подходящи за характеристиките на сектора във връзка с достъпа до кредитиране, особено по отношение на гаранционните схеми, адаптирани към микропредприятията и проектите от нематериално естество.
- 1.3 **ЕИСК призовава Комисията стриктно да извършва проверки за прилагането на достиженията на правото на Общността в КТС**, по-специално по отношение на съответните правила на политиката в областта на конкуренцията, правата върху интелектуална собственост, трудовото право и защитата на клаузите на споразуменията, сключени между ЕС и трети страни.
- 1.4 **Комитетът предлага на Комисията да разгледа възможностите и начините за организиране на разширен форум на заинтересованите страни от културните и творческите среди, с цел по-добре да се идентифицират – включително и чрез проучвания в сектора, характеризиращи се с широко участие – всички участници от тази област и да се набележат основните насоки на дългосрочен и средносрочен стратегически план за действие за възстановяване на растежа и създаване на качествени работни места; този план за действие трябва да се основава на хоризонтална стратегия на местно, регионално и европейско равнище, с активното участие на държавите членки, регионалните и местни власти, социалните партньори и гражданското общество.**
- 1.5 **Комитетът призовава незабавно да се предприемат конкретни инициативи за борба с несигурните форми на труд в КТС, за да се гарантират справедливи условия на труд на всички работещи в сектора, и особено на „независимите“ или нетипичните дейности, извършвани по силата на договор за подизпълнение, по-специално за непостоянната работа, за да се гарантира на всички сигурен и равнопоставен достъп до цифровите мрежи.**

- 1.6 Комитетът привлича вниманието на Комисията към необходимостта от адаптиране на регулаторната рамка към спецификата на КТС, по-специално в областта на интелектуалната собственост, административното и данъчното опростяване и на равното третиране, особено на малките и средните предприятия от сектора, по отношение на ДДС за печатните и цифрови съобщения.
- 1.7 Според ЕИСК е необходимо да се помисли за възможността за създаване на структури за диалог с гражданското общество, фокусирани върху гражданите, като се възползва от факта, че тази година е обявена за Европейска година на гражданите.

2. Културният и творческият сектор в Европа

- 2.1 Културният и творческият сектор в Европа са стратегически ресурс от съществено значение: върховите постижения и конкурентоспособността в културния и творческия сектор са резултат от усилията на артисти, автори, творци, специалисти и предприемачи, или хора с традиционни и новаторски таланти, както и с формални и неформални умения, които е добре бъдат запазени, насърчавани и развивани.
- 2.2 Комитетът вече имаше възможност да подчертае, че „както се признава в стратегията „Европа 2020“, европейските културни и творчески индустрии изпълняват централна роля за растежа, конкурентоспособността и бъдещето на ЕС и неговите граждани.[...] Освен това създават сравнително предимство, което не може да се възпроизведе другаде, и са фактори за местно развитие и движеща сила на индустриалната промяна.“¹
- 2.3 Според определенията в Зелената книга от 2010 г.², културни индустрии са „индустриите, произвеждащи и разпространяващи стоки или услуги, които от момента на тяхното разработване се считат като притежаващи специфично качество, употреба или цел, и които възпроизвеждат или предават определена форма на културно изразяване, независимо от търговската стойност, която могат да имат“, в съответствие с Конвенцията на ЮНЕСКО от 2005 г.³, а творческите индустрии са „индустриите, които използват културата като входен материал и притежават културно измерение, въпреки че получените от тях продукти основно имат функционално приложение“, включително „архитектурата и дизайна, които обединяват творчески елементи в по-широки процеси, както и подсектори, като например графичния дизайн, модния дизайн и рекламата“.

---

1 [ОБ С 51, 17.2.2011 г.стр. 43 - 49.](#)

2 COM(2010) 183 final.

3 Вж. http://portal.unesco.org/culture/en/ev.php-URL_ID=33232&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html.

- 2.4 Разграничаването на сферите, включени в културния и/или творческия сектор, продължава да е неясно⁴ и поради това е трудно да се прецени действителният обхват на техния принос за развитието на brutния вътрешен продукт и заетостта.
- 2.5 В предложението за рамковата програма „Творческа Европа“⁵, по отношение на която Комитетът вече е имал възможност да изрази мнението си⁶, като културен и творчески сектор в член 2 са определени „всички сектори, чиито дейности се основават на културни ценности и/или художествени и творчески форми на изразяване, независимо дали тези дейности са пазарно ориентирани или не и без оглед на вида организация, която ги осъществява.“ Тук би трябвало изрично да се включат сферите на издателската дейност и графиката, печатарството и цифровите отрасли.
- 2.6 През 2008 г. тези сектори представляваха 4,5% от общия европейски БВП и осигуряваха заетост на около 3,8% от работната сила, т.е над 8,5 милиона души⁷.
- 2.7 Европейският парламент споделя горепосочената дефиниция и изрично добавя в нея: **„музеите и модата“**.
- 2.8 Въпреки че тежестта на културния и творческия сектор в рамките на европейското икономическо производство все пак е значителна и нарастваща, с голямо въздействие върху заетостта⁸, броят на съществуващите определения – от тези на СОИС и ОИСР до определенията на УНКТАД и ЮНЕСКО, както на Съвета на Европа – не позволява да се работи на сигурна основа и базирайки се на международно сравними статистически данни: БВП в ЕС варира в зависимост от източниците: от 2,6% (Зелена книга) до 3,3% (Програма „Творческа Европа“), от 4,5%,⁹ до 6,5% (Съвет на Европа); и от над 5 милиона служители до 8,5 милиона¹⁰, както и до почти 18 милиона¹¹!

---

4 Европейска статистическа система в областта на културата (European Statistical System Network on Culture ESSnet-Culture) – Окончателен доклад от 10/2012 г.

5 COM(2011) 785 final.

6 [ОВ С 181, 21.6.2012 г., стр. 35–39](#) .

7 Вж. също доклада на „TERA Consultants“ за 2010 г. и доклада за конкурентоспособността на ЕС за 2010 г., COM(2010) 614 final.

8 Според Евростат от 2008 до 2011 г. заетостта в културния и творческия сектор показва по-добра способност за възстановяване, отколкото икономиката на ЕС като цяло.

9 TERA Consultants, 2010.

10 TERA Consultants, 2010.

11 Вж. доклада „Европейската икономика в областта на културата“ (*The Cultural Economy of Europe*) (CEOЕ).

- 2.9 Диверсификацията на европейските културни и творчески индустрии се отразява в характеристиките на структурите на сектора, с голямо наличие на малки, средни и микропредприятия, които представляват около 80% от производствената среда като цяло. Големите предприятия са под 1%, но в тях са заети над 40% от работещите в сектора¹².
- 2.10 Тази структура на културния и творческия сектор в Европа създава проблеми от различни гледни точки: от развитието на уменията до достъпа до финансиране, от насърчаването на нови бизнес модели до защитата на правата върху интелектуалната собственост, от трудностите за достъп до международните пазари до подобряването на връзките с други сектори, без да говорим за трудностите, свързани с взаимното признаване на професионалните квалификации (официални и неофициални и др.)¹³
- 2.11 Въпреки че в Европа секторите, които образуват непромишленото ядро, т.е. визуалните и сценичните изкуства и историческото и художествено наследство, често запазват силно стратегическо значение, в **Съединените щати** това значение е съсредоточено главно в промишлените сектори със силна пазарна ориентация.
- 2.12 **Американският модел** се представя като естествената отправна точка за страни, в които основната грижа е да се изгради система за създаване на културни произведения, малко зависима от публично финансиране и силно ориентирана към печалба.
- 2.13 **Япония** се явява като водеща страна не само в Азия, тъй като с течение на времето е развила вековни и много специфични форми на производство, с нови и оригинални форми на културна индустрия, насочени към широката общественост и ориентирани към вкусовете на пазара.
- 2.14 В **Китай** се полагат изключителни усилия за инвестиране в инфраструктура в областта на културата, с ясна стратегия, която ограничава проникването на американското културно съдържание, както и със силен интерес към европейските организационни модели и ролята на публичните политики във формирането и подкрепата за местните културни системи.
- 2.15 В **Индия** с най-динамично развитие в културната индустрия е киното, със забележителен растеж по отношение на оборота, макар и със силно вкоренени в традиционната индийска култура произведения и затова не представляващо голям интерес за една публика, за която тази култура е чужда.

---

12 Вж. проучването относно предприемаческото измерение на културните и творческите индустрии (*The study on the entrepreneurial dimension of cultural and creative industries*).

13 Вж. становище CESE 1923/2008.

- 2.16 **Понастоящем Латинска Америка** е в центъра на внушителен процес на растеж на собствените културни индустрии, който се дължи и на влиянието на испанската култура в САЩ и на бързия икономически и демографски растеж на Мексико, докато **Бразилия** се намира в забележителен културен разцвет, който далеч надхвърля сферата на музиката. От друга страна, Африка развива своя оригинален културен дух, който също се дължи на многобройните контакти с културата на цяла Европа: от взаимодействието между двата континента и възпитанието в областта на изкуствата можем да научим много за ежедневието и културата на даден регион, като премахнем бариерите, които пречат на сътрудничеството.
- 2.17 ЕИСК винаги е твърдял, че е важно да се създаде стратегия за изразяване на целия потенциал на културните и творческите професии в ЕС за стимулиране на заетостта и растежа: през 2004 г., в становище, изготвено по искане на комисар Viviane Reding са изтъкнати проблемите на европейския културен и творчески сектор¹⁴. Тези позиции бяха препотвърдени и задълбочено разгледани в редица следващи становища¹⁵.
- 2.18 Европа е безспорен световен лидер в износа на продукти на творческата индустрия. За запазването на тази позиция е нужно да се инвестира в капацитета на тези сектори да работят отвъд националните граници. В този смисъл беше позицията на Съвета от 12 май 2009 г., както и на Европейския парламент в резолюцията му от 12 май 2011 г.

3. **Общи бележки**

- 3.1 Комитетът съзнава, че високите постижения и конкурентоспособността на Европа в културния и творческия сектор са резултат от усилията на артисти, творци и специалисти, предприятия и хора с традиционни и новаторски таланти, както и формални и неформални умения, които е добре да бъдат опазвани, популяризирани и изтъквани.
- 3.2 ЕИСК е убеден, че културата и творчеството са ключов елемент на самата идентичност на Европейския съюз и на неговата легитимност в многообразието от форми на изразяване: единство в многообразието на творчеството и културата, които трябва да насърчават развитието на европейска икономика, основана на знанието.
- 3.3 За зачитане и насърчаване на културната идентичност на Европа и гарантиране на пълната устойчивост на КТС, мерките на Общността в полза на КТС трябва да се

---

14 [ОВ С 175 , 28.7.2009 г. стр. 63 - 72 .](#)

15 Становища: [ОВ С 181, 21.6.2012, СТР. 35–39](#); [ОВ С 228, 22.9.2009, СТР. 52–55](#) [ОВ С 132, 3.5.2011, СТР. . 39–46](#) ; [ОВ С 68, 6.3.2012, СТР. 28–34](#) ; [ОВ С 48, 15.2.2011, СТР. 45–50](#); [ОВ С 27, 3.2.2009, СТР. 119–122](#); [ОВ С 51, 17.2.2011, СТР. . 43–49](#); [ОВ С 112, 30.4.2004, СТР. 57–59](#); [ОВ С 110, 9.5.2006, СТР. . 34–38](#); [ОВ С 248, 25.8.2011, СТР. . 144–148](#); [ОВ С 229, 31.7.2012, СТР. 1–6](#); [ОВ С 255, 14.10.2005, СТР. 39–43](#); [ОВ С 117, 30.4.2004, СТР. 49–51](#); [ОВ С 228, 22.9.2009, СТР. 100–102](#); [ОВ С 77, 31.3.2009, СТР. 63–68](#).

провеждат в съответствие с европейския социален модел, демократичните принципи и стандартите за околната среда.

3.4 От многобройните анализи, извършвани на европейско и национално равнище ясно личи, че културния и творческия сектор (КТС) са изправени пред общи предизвикателства, а именно:

- силно фрагментиран европейски пазар;
- предприемаческа структура, съставена от 80% МСП и микропредприятия;
- нарастващо влияние върху процесите на производство и разпространение, породено от прехода към цифровизацията и от разпространението на нови технологии;
- ускорен процес на глобализация с нови участници и нови конкуренти;
- бързо остаряване на уменията, съчетано с непрекъсната поява на нови нужди;
- ограничения в защитата на правата върху интелектуалната собственост, особено на международно равнище;
- затруднен достъп до финансиране и инвестиции в технологични иновации;
- слабости при събиране на данни;
- липсата на недвусмислена и международно приета дефиниция за въпросните сектори със специфични уточнения за подсекторите;
- изисквания за по-силна синергия между културния и творческия свят и технологичните иновации;
- необходимост от създаване на партньорства между секторите на образованието и обучението, предприятията и творческите и културните дейности;
- повишаване на равнищата на качеството и перспективите за кариера, с признаване на „творческата стойност“ във веригата на стойността;
- борба със социалния дъмпинг в културния и творческия сектор.

3.5 Според ЕИСК важноста и сложността на културния и творческия сектор изискват последователен и за много по-дълъг период от време стратегически план на Общността с подробни национални и регионални работни програми и цели, измерими и проверими в съответствие с пътна карта, контролирана от Комисията и Парламента, която да разпределя приноса и отговорностите на различни равнища на действие: местно, регионално, национално и общностно.

3.6 Ето защо Комитетът призовава Комисията да разработи нова координирана стратегия в средносрочен и дългосрочен план, основана на участие и споделена визия за периода до 2020 г., в която изцяло да се отчитат характеристиките на КТС и да се създаде рамка на сигурност, която е от съществено значение за иновативни инвестиции в тези сектори и за развитието на квалифицирани човешки ресурси.

- 3.7 Освен това в тази стратегия трябва непременно да се отчита, че КТС се характеризират с непропорционален процент на нетипична заетост, особено непостоянна работа, с много работни места за временна заетост и свободна практика, много голям брой самостоятелно заети лица и микропредприятия, често еднолични, както и с голям брой МСП с по-малко от 10 служители¹⁶. Възнаграждението на работещите в сектора често е нередовно, а понякога се доближава до или е под прага на бедността.
- 3.8 Много работници се сблъскват с тежките условия на труд и липсата на основни права на социална защита. Това се отнася особено за жените, които представляват голям процент от работната сила в сектора и са дискриминирани по-сериозно, най-вече по отношение на условията за наемане на работа и условията на труд, със силно изразено неравенство в заплатите и трудовите възнаграждения.
- 3.9 В сектора работят сравнително голям брой самостоятелно заети лица. Тази категория често е разделена на две крайности: едната се състои от високо квалифицирани специалисти с голям опит, заемащи силна позиция на пазара на труда; другата е представена от самостоятелно заети работници, които предоставят единствено евтина работа ръка с цел намаляване на административната и финансова тежест за клиента. МОТ отдавна е предупредила за възможните злоупотреби в този сектор¹⁷.
- 3.9.1 Също така е вярно, че икономическата криза се отразява на КТС като цяло, поради мерките за бюджетна дисциплина и безпрецедентното като размер орязване на средствата, които засегнаха обществената подкрепа за културата в цяла Европа.
- 3.10 ЕИСК смята, че спрямо КТС трябва да се прилагат мерките, посочени в неговите становища по този въпрос за това как да се предвидят процесите на реструктуриране¹⁸. Технологиите и бизнес моделите в КТС се променят много бързо и множество големи предприятия извършват реорганизация на производството под натиска на цифровизацията на печатните медии, на намаляването на обществената подкрепа, на сливания и придобивания.
- 3.11 Тези промени оказват пряко въздействие върху работещите в КТС, което често се изразява в съкращения на служители, натиск върху заплатите, схеми за ранно пенсиониране, по-често прибегване до временна заетост, влошаване на условията на труд и повишаване на стреса, намаляване на продължителността на трудовите договори и липса на информация и консултации на работниците.

---

¹⁶ В ЕС-27, 25% от лицата, заети в сферата на културата, са на временни трудови договори, в сравнение с 19% в общата заетост; делът на хората, които работят от дома си, е два пъти по-висок в секторите на културата (26%), отколкото в общата заетост. Работата на няколко места също се среща по-често в културните сектори (6%), отколкото в общата заетост (4%), вж. културната статистика, Наръчници на Евростат (*Cultural Statistics, Eurostat pocketbooks*), издание от 2011 г.

¹⁷ Вж. становище CESE 2063/2012. „Злоупотреби със статута на самостоятелно заетите лица“

¹⁸ [ОВ С 299, 4.10.2012 г., стр. 54–59](#) .

- 3.12 За да се гарантира многообразието и културното богатство на Съюза, Комитетът смята за подходящо да се избягват прекомерни концентрации, както в производството, така и в разпределението; ЕИСК предлага да се даде приоритет на цифрови мрежи и метазони, които да дават възможност за достигане на критична маса от инвестиции, засилване на научноизследователската дейност и пробив на международно равнище, така че да се запази заетостта.
- 3.13 Освен това, според ЕИСК са необходими съвместни усилия на равнище ЕС и на национално равнище в подкрепа на програми за обучение и квалификация на нови и актуализирани професионални профили, с мерки в областта на ученето през целия живот, за да се вземат предвид промените, извършващи се в индустрията, и да се развиват и актуализират непрекъснато професионализмът и експертният опит. Необходимо е ускоряване на инвестициите в модернизиранието на системите за образование и обучение на артистите, творците и работещите в КТС, за да се запази настоящата водеща позиция на ЕС и да се постигнат целите на стратегията „Европа 2020“.
- 3.13.1 Такива мерки са още по-неотложни поради дълбоките промени, настъпили вследствие на глобалната световна конкуренция, проявяваща се и в интелектуалния професионален труд. Тези промени наложиха създаването на все по-нови концепции и начини за извършването на работата, изискваща много познания, като например Европейските кооперативи на знанието.
- 3.14 Ако, както подчертава самата Комисия, „финансовите институции трябва да повишат осведомеността си за икономическия потенциал на тези сектори и да развият капацитета си за оценка на предприятия, които разчитат на нематериални активи“, това трябва да се прилага на първо място за бюджетната рамка **на ЕС за периода 2014-2020 г.**, чрез премахване на съществуващите в момента неясноти, – като най-емблематичните са тези, свързани с програмата „Еразъм“ – чрез реструктуриране на програмите и инструментите за намеса на Общността (структурни фондове, ЕИБ, ЕИФ и др.), за да се включат и се даде приоритет на „нетехническите“ иновации и конкурентно международно програмиране на КТС.
- 3.15 **Подготовката на бъдещата политика на сближаване след 2014 г.** трябва да извлече поука от проектите и проучванията относно разработването на инструменти, които да освободят пълния потенциал на секторите на творческите индустрии; според ЕИСК културният и творческият сектор трябва да бъдат включени в интегрирани стратегии за регионално или местно развитие, в сътрудничество с публичните власти и с представителите на съответните организации на гражданското общество.

- 3.16 Нужна е **общностна рамка, която да улеснява мобилността на артистите и творците**, на техните произведения, на услугите и системите за разпространение, с взаимно признаване на квалификацията, с авангардни инструменти за образование и обучение във или извън **европейското културно и творческо пространство**, чрез която на практика да се прилагат препоръките, които експертната група на Комисията по мобилността на артистите е изготвила в тази сфера¹⁹.
- 3.17 ЕИСК подчертава, че културните и творческите индустрии допринасят за стимулиране на преобразуването на местните икономики, като създават благоприятни условия за появата на нови икономически дейности чрез създаване на нови и трайни работни места²⁰ и чрез повишаване на привлекателността на регионите и градовете в Европа, както е посочено в проучването „*The rise of the creative class*“ („Възходът на творческата класа“)²¹.
- 3.18 Според ЕИСК, основен елемент в една истинска нова стратегия за КТИ трябва да бъде план за действие на Общността, озаглавен „Творческа Европа на световната сцена“ (*Creative Europe Open to the World-CEO*) с цел да се осигури присъствието на артистите и на културните и творческите индустрии, особено на МСП, на **ключови международни пазари**, чрез създаване на специфични схеми и улесняване на обмена с трети страни, както и чрез постигане на съгласие относно точни и обвързващи клаузи в двустранните и многостранни споразумения на Съюза.

4. Специфични бележки

4.1 Насърчаване на подходящ законодателен контекст

- 4.1.1 Държавите членки и Комисията би трябвало да приемат (с цялостния принос и активното участие на социалните партньори) специфични регулаторни мерки, адаптирани към особеностите на КТС, които да включват подходящи правила за конкуренция, за да се избегне прекомерната пазарна концентрация и се запази културно многообразие, широк избор за потребителите и множество форми на предприемачество.
- 4.1.2 Държавите членки би трябвало да намалят административните и бюрократични тежести, особено за МСП от творческия и културния сектор и самостоятелно заетите лица, като опростят процедурите за предоставяне на услуги и улеснят мобилността на услугите, артистите и операторите в сферата на културата.

---

¹⁹ Cfr. http://ec.europa.eu/culture/documents/moc_final_report_en.pdf.

²⁰ Вж. инициативата за младежка заетост, Европейска среща на високо равнище, 8.2.2013 г.

²¹ Richard Florida, американски експерт по градско развитие.

4.2 **Достъп до финансиране, до финансова подкрепа от ЕС и до публично-частно партньорство**

4.2.1 Дори когато са в по-голяма степен пазарно ориентирани, КТС винаги са плод на индивидуални творци, хора на изкуството, актьори и изпълнители, които се нуждаят от лесен достъп до финансиране и кредитиране: затова е от жизнено значение внимателно да се свържат финансовата подкрепа за КТС и създаването и поддържането на добри условия на труд за всички категории работници, включително от финансова гледна точка.

4.2.2 Следователно е важно да се създаде данъчна среда, която да подкрепя развитието на МСП и самостоятелно заетите лица, с освобождаване от двойно данъчно облагане в случай на трансгранична и международна мобилност и подходящи схеми за социална сигурност.

4.2.3 ЕС и държавите членки трябва да насърчават сътрудничеството между публичния и частния сектор, за да гарантират устойчивостта на КТС и да насърчават културното многообразие на стоки и услуги.

4.2.4 ЕС и държавите членки трябва да подкрепят механизмите за сравнителен анализ относно реда и условията за гаранция, заем, инвестиции, стимули за износа, за да се направят по-лесно изпълними за творческите и културните проекти условията за достъп до частни механизми за финансиране и да се укрепят връзките между нетърговските сектори, които често ползват публични средства, и секторите с по-силна бизнес ориентация, като дизайна, модата или рекламата.

4.2.4.1 ЕИСК препоръчва да се изготвят:

- списък на основните европейски действия за КТС през последните три години;
- бюджет на специфичното финансиране на КТС през последните три години;
- обобщение на резултатите, получени от прилагането на отворения метод на координация, приложен към КТС.

4.3 **Предприемачество в сферата на творчеството и културата и бизнес модели**

4.3.1 Развитието на нов бизнес модел изисква приемането на нови форми на цифровизация, ремиксиране, *mashing* и *sampling*, – т.е. способността да се вземе цифров мултимедийен файл, който съдържа един елемент или съвкупност от текстови, графични аудио-, видео- и анимационни данни, взети от вече съществуващи източници, за да се създаде нов производен продукт или образец.

- 4.3.2 Моделът на „творчество за социално качество“ всъщност се отнася за културата, територията и обществото в творческите клъстери, като включва мерки за мобилизиране на знанията и насърчаване на използването на дизайнера като „брокер“ или лице, което улеснява интерфейсите между развитие, технология и производство.
- 4.3.3 ЕИСК счита, че е от съществено значение да се изтъкват нови бизнес модели, в които дизайнът е интегриран във веригата на стойността и всички участници са в състояние да добавят стойност към продукти и процеси, които могат да бъдат определени като върхови европейски постижения на световните пазари.
- 4.3.4 Според ЕИСК е важно също да се насърчава трансграничната и транснационалната мобилност и способността да се привличат професионалисти и таланти, както и трансферът на знанията, обменът на опит и предприемачески умения, създаването на мрежи и клъстери между различни участници от ЕС и различни сектори на икономиката на територията на ЕС.

Брюксел, 17 април 2013 г.

Председател
на
Европейския икономически и социален
комитет

Henri Malosse
